

فصل ششم

رقابت کامل و انحصار کامل

(Perfect competition and pure monopoly)

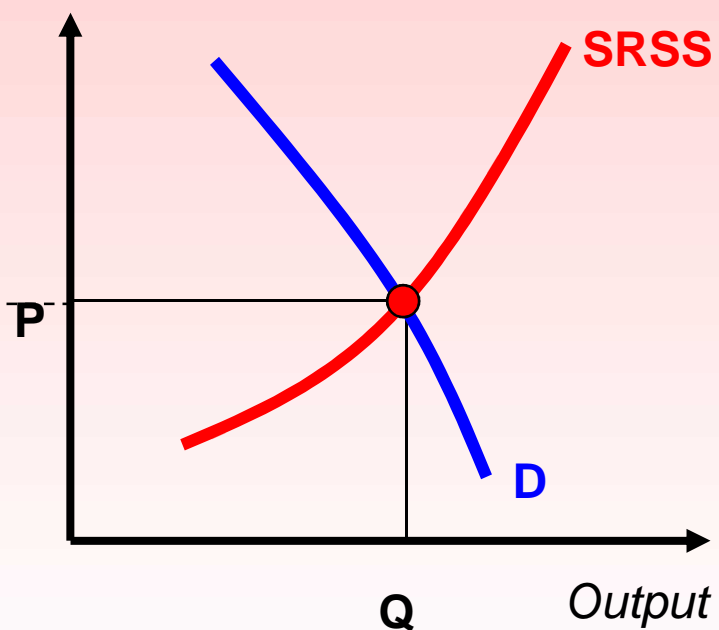
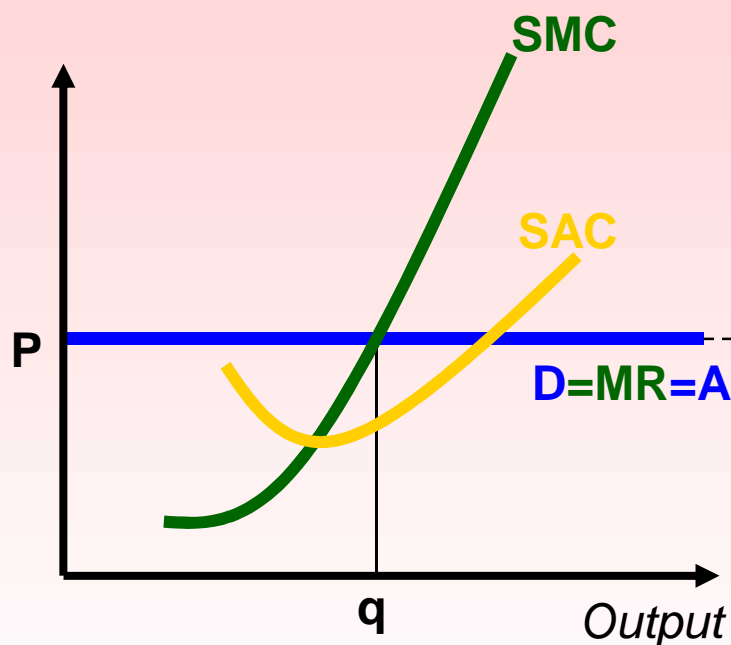

رقابت کامل

ویژگی های یک بازار رقابت کامل:

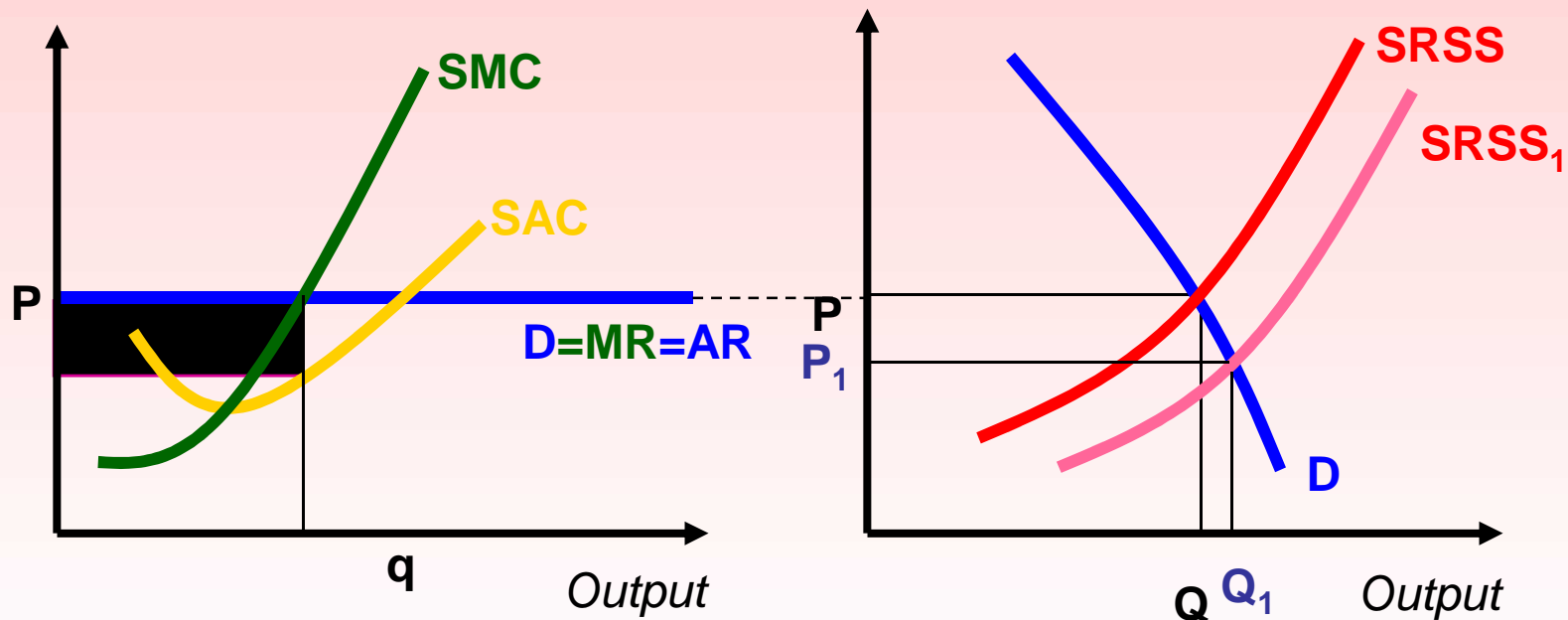
- تعداد زیاد فروشندگان و خریداران
- بنابراین تصمیمات عاملان اقتصادی تأثیری روی قیمت بازار ندارد.
- بنگاه ها قیمت را داده شده فرض می کنند.
- بنابراین بنگاه ها با منحنی تقاضای افقی مواجه هستند.
- محصول همگن است.
- جریان اطلاعات کامل است..
- ورود و خروج بنگاه ها به این بازار بدون هزینه است.

بنگاه و صنعت در رقابت کامل (کوتاه مدت)

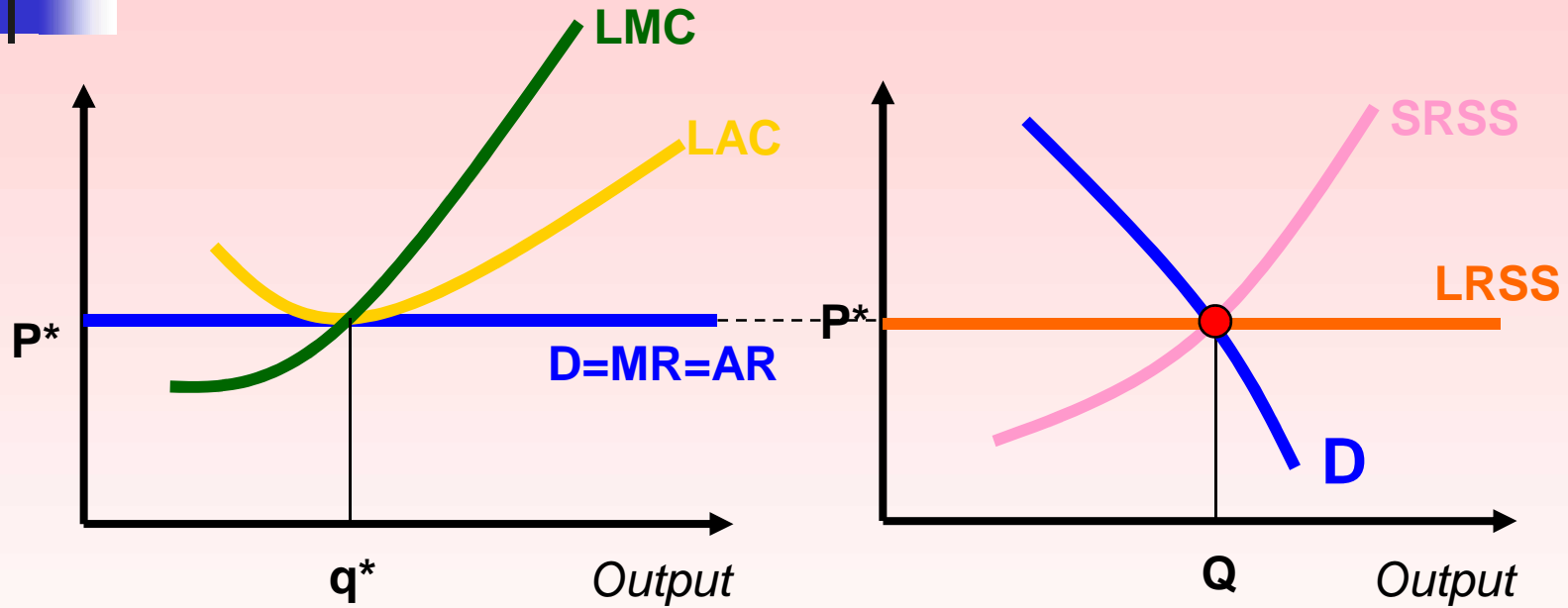
منحنی عرضه صنعت، از منحنی های عرضه بنگاه های فعال در آن صنعت بدست می آید. قیمت بازار در سطح p با تلاقی عرضه و تقاضا به دست آمده و بنگاه قیمت را داده شده فرض می کند. بنگاه برای حداکثر سازی سود خود، سطح محصول را در q انتخاب می کند، جایی که $SMC=MR$

بنگاه و صنعت در رقابت کامل (کوتاه مدت)

در این قیمت، سود بنگاه به وسیله ناحیه سایه خورده نشان داده شده است. این سود، بنگاه های دیگر را برای ورود به این صنعت جذب می کند. با پیوستن بنگاه های بیشتری به صنعت، منحنی عرضه بازار به سمت راست انتقال پیدا کرده و قیمت بازار کاهش می یابد.

تعادل بلند مدت

در تعادل بلند مدت بازار، هر بنگاه نمونه با قراردادن $LMC=MR$ در نقطه مینیمم LAC تنها سود نرمال دارد.

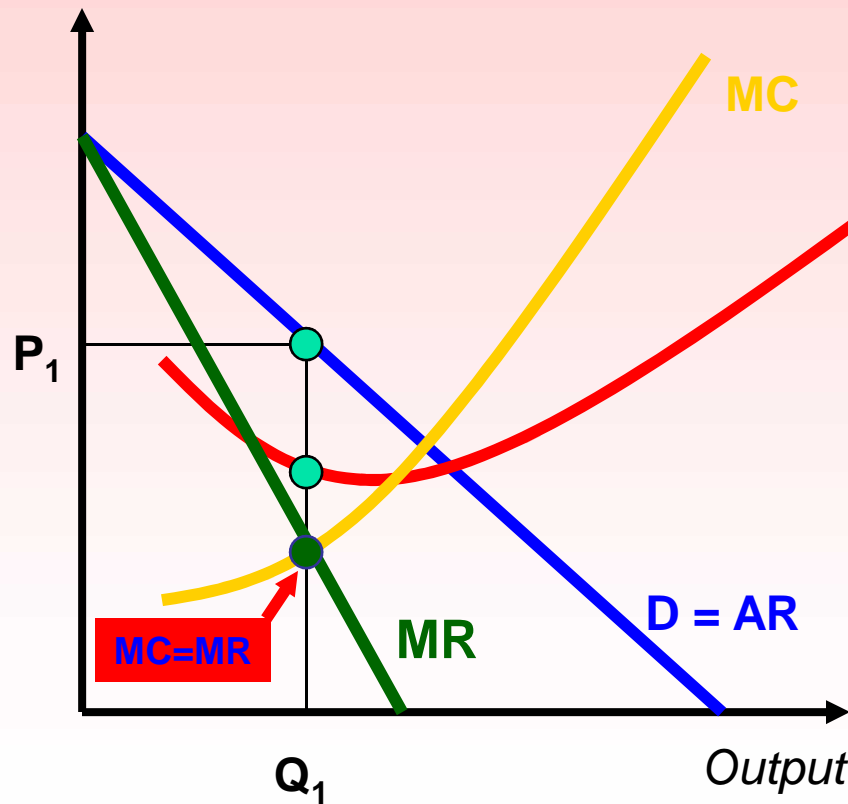

انحصار کامل

■ یک انحصارگر:

- تنها عرضه کننده محصول در یک صنعت است
- و تنها عرضه کننده بالقوه نیز هست.
- از طریق موانع ورود حمایت می شود
- مستقیماً با منحنی تقاضای بازار مواجه است
- برخلاف شرایط رقابت کامل، در انتخاب سطح تولید بهینه، درآمد نهایی و هزینه نهایی انحصارگر کمتر از قیمت محصول است.

حداکثر سازی سود توسط یک انحصارگر

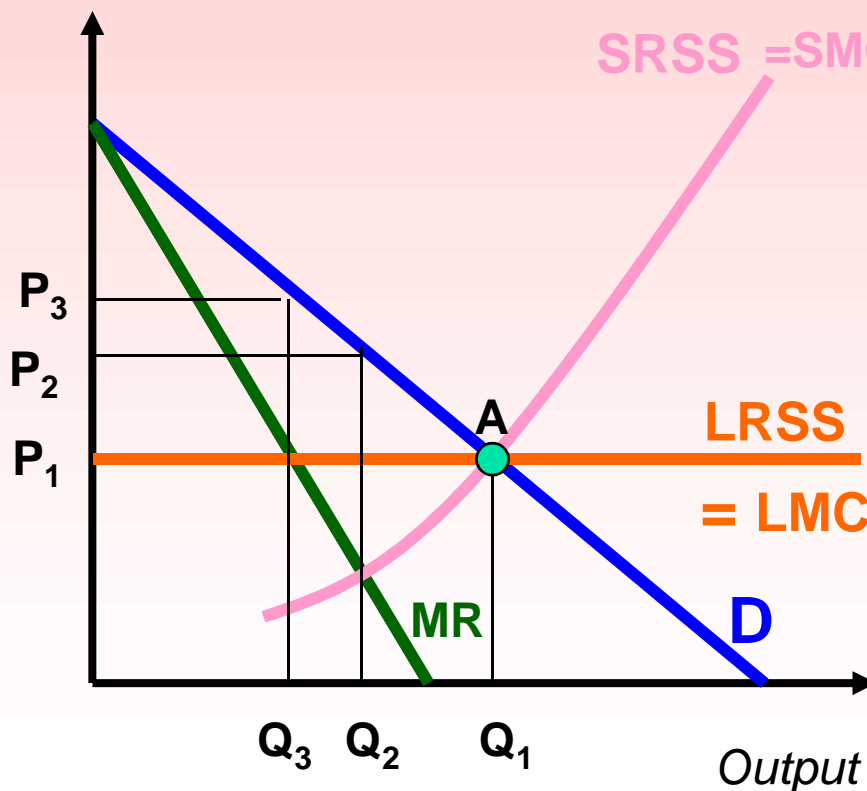
سود در $Q_1 P_1$ با شرط $MC = MR$ ماکزیمم می شود.

در این حالت، AR بزرگتر از AC است، بنابراین بنگاه سودی بالاتر از هزینه فرصت سرمایه را از آن خود می کند.

موانع ورود، از ورود بنگاه های جدید به صنعت جلوگیری می کنند.

مقایسه انحصار کامل با رقابت کامل

فرض کنیم که یک صنعت رقابتی به یک انحصارگر واگذار شود:

نقطه تعادل رقابتی A با مقدار Q_1 و قیمت P_1 است.

برای انحصارگر منحنی LRSS همان LMC و SRSS همان SMC است.

انحصارگر در کوتاه مدت سود خود را با قرار دادن P_2Q_2 در $MR=SMC$ ماکزیمم می کند.

در بلند مدت بنگاه می تواند سایر نهاده ها را نیز تعدیل کند.

در P_3Q_3 در $MR = LMC$

مقایسه انحصار کامل با رقابت کامل

■ انحصار کامل در مقایسه با رقابت کامل دارای ویژگی های زیر است:

■ قیمت بالاتر

■ سطح محصول پایین تر

■ انحصار، رفاه اجتماعی کل و همچنین رفاه اجتماعی مصرف کنندگان را کاهش می دهد.

■ انحصار دارای **شرط کارایی تخصیص** (یا **شرط بهینگی پاریتو**) نیست.

■ می توان وضعیت دیگری را نشان داد که رفاه مصرف کنندگان افزایش یابد بدون آنکه وضع انحصارگر بدتر شود. (مثال: روش تبعیض قیمت)

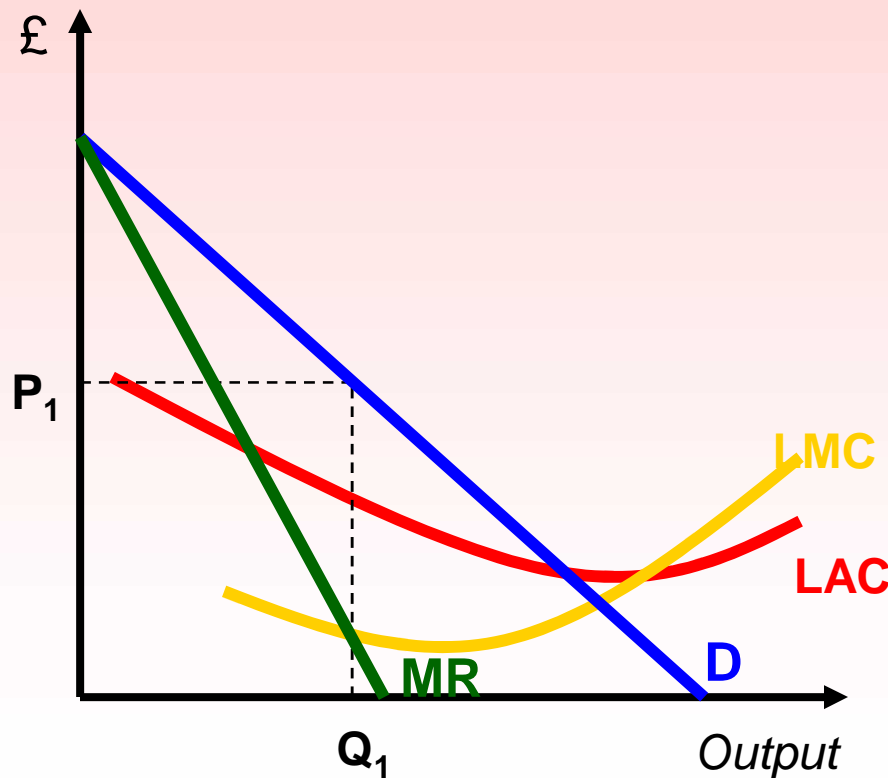
مقایسه انحصار کامل با رقابت کامل

- فرض کنید که یک انحصارگر کالای خود را به دو گروه متمایز از مصرف کنندگان به دو قیمت متفاوت عرضه کند:
- این دو گروه دارای تقاضاهایی با کشش های مختلف هستند (قیمت بالا برای افراد کم کشش و قیمت پایین برای افراد پرکشش)
- مثال: مسافران کاری ممکن است از حساسیت کمتری به قیمت بلیط نسبت به توریست ها برخوردار باشند.
- انحصارگر سود قبلی خود را از طریق فروش در قیمت بالا برای مصرف کنندگان کم کشش بدست آورده و اضافه تولید را با قیمت کمتر به مصرف کنندگان پرکشش می فروشد .
- روش تبعیض قیمت بیشتر برای کالاهایی که امکان فروش دوباره آن وجود ندارد استفاده می شود.

آیا رفاه مصرف کنندگان همیشه از انحصار کامل آسیب می بیند؟

بستگی به این دارد که آیا ساختار هزینه انحصارگر با ساختار هزینه بنگاه های رقابتی یکسان است یا خیر. زیرا ممکن است انحصارگر صرفه مقیاس داشته باشد (انحصار طبیعی)

انحصار طبیعی

- چنین بنگاهی نسبت به تقاضای بازار از صرفه مقیاس بالا بهره می برد.
- منحنی LAC در سطوح مقیاس بالای تولید همچنان نزولی است..
- بنگاه معمولاً از مزیت هزینه ای بهره می برد و در صنعت بر سایر بنگاه ها غلبه دارد
- چنین انحصاری، انحصار طبیعی خوانده می شود.